

чином, враховано не лише певний господарський чи цивільно-правовий аспекти досліджуваної категорії, а й продемонстровано значний вплив норм адміністративного права на досліджувану діяльність.

Висновок. Враховуючи все вищенаведене, можна зробити висновок про те, що банківська діяльність є особливою сферою економічного життя, яка з огляду на її важливість підлягає адміністративно-правовому регулюванню.

Банківська діяльність відрізняється від іншої діяльності банківської установи, здійснюється виключно банками на підставі банківської ліцензії, її суть впливає зі змісту банківських послуг, які становлять таку діяльність, відповідна діяльність має особливо важливе значення та характеризується унікальними ознаками у порівнянні з діяльністю іншого роду. Ключову роль у банківській діяльності відіграє її адміністративно-правове регулювання, яке здійснюється спеціальним суб'єктом владних повноважень – Національним банком України.

Список використаних джерел:

1. Гетманцев Д.О., Шукліна Н.Г. Банківське право України: – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
2. Латковська Т. А. Банківська діяльність як предмет регулювання різних галузей законодавства / Т. А. Латковська // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – Вип. 49. – С. 338-344.

References:

1. Hetmantsev D.O., Shuklina N.H. Bankivs'ke pravo Ukrainy: – K.: Tsentr uchbovoyi literatury, 2007. – 344 s.
2. Latkovs'ka T. A. Bankivs'ka diyal'nist' yak predmet rehulyuvannya riznykh haluzey zakonodavstva / T. A. Latkovs'ka // Aktual'ni problemy derzhavy i prava. – 2009. – Vyp. 49. – S. 338-344.

Рецензент: доктор юридичних наук, доцент Армаш Н.А.

УДК 347.73:336.027.2

Кінащук Л.Л.,

завідувач кафедри теорії та історії держави і права
Київського університету права НАН України,
доктор юридичних наук, професор

Білінський І.А.

студент магістратури

Київського університету права НАН України

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ Й АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ

У статті зазначається, що Україна в своєму поступальному розвитку прямує до ринкової економіки. Автор наголошує, що нашій державі необхідно створити значний масив законів, заснованих на міжнародних принципах та стандартах, які раніше в практиці України не використовувалися, при їх розробленні необхідно знайти оптимальне співвідношення між вимогами ЄС та досвідом української школи права, врахувати особливості діяльності підприємств.

Ключові слова: фінансовий контроль, аудиторська діяльність, аудит, національне законодавство, імплементація міжнародного законодавства, підприємство.

Кінащук Л.Л.,

заведуючий кафедрою теорії та історії держави і права
Київського університету права НАН України,
доктор юридических наук, професор

Белинский И.А.

студент магістратури

Киевского университета права НАН Украины

ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ПО ФИНАНСОВОМУ КОНТРОЛЮ И АУДИТУ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье акцентируется внимание на то, что Украина в своем поступательном развитии идет к рыночной экономике. Автор отмечает, что нашему государству необходимо создать значительный массив законов, основанных на международных принципах и стандартах, которые ранее в практике Украины не использовались, при их разработке необходимо найти оптимальное соотношение между требованиями ЕС и опытом украинской школы права, учесть особенности деятельности предприятий.

Ключевые слова: финансовый контроль, аудиторская деятельность, аудит, национальное законодательство, имплементация международного законодательства, предприятие.

Kinaschuk L.L.,

Head of the Theory and History of State and Law
Kyiv University of Law of Ukraine,
Doctor of Law, Professor

Bilinsky I.A.,

student of Master
University of Kiev right NAS Ukraine

IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL LAW ON FINANCIAL CONTROL AND AUDIT COMPANIES

The article states that Ukraine in its progressive development is heading to a market economy. The author emphasizes that our state must create a large amount of laws based on international principles and standards that are still in practice Ukraine is not used, in their development is necessary to find the optimal balance between the requirements of EU and Ukrainian law school experience.

Following standards, Ukrainian auditors have the opportunity to approach substantially the nature and quality of his work to the generally recognized requirements in the world. Due to the use of terminology standards of the International Federation of Certified Auditors Accountants may be timing differences with the current legislation of Ukraine.

One of the areas of improvement of auditing in Ukraine, as noted in the article, is to accelerate the development of an integrated system of high-quality national auditing standards, the basis for the creation of which could be international auditing standards and related work.

Given the above, the author believes that Ukraine in its progressive development is directed to a market economy. Along with state control, a new type of financial control - audit, during which to apply international and national standards on Auditing (Standards), which in turn will improve quality control and enhance activities of auditing. At the same time, the lack of comprehensive regulation, the Law of Ukraine "About Financial Control", which would be based on international law, does not contribute to the efficiency of financial control and hence auditing.

Keywords: financial control, auditing, audit, national legislation, implementing international law, companies.

Актуальність проблематики. Фінансовий контроль і аудит підприємств мають важливе значення, тому їх організації і здійсненню приділяють увагу відповідні міжнародні організації, що створюються з метою вивчення та поширення міжнародного досвіду у контрольній сфері. Слід зважати й на те, що удосконалення правових засад аудиту підприємств є частиною загального процесу адаптації законодавства України щодо регулювання відносин в системі фінансового контролю відповідно до стандартів ЄС. Внаслідок входження нашої країни в систему міжгосподарських зв'язків, як зазначає В.П. Пантелєєв [1, с. 82], постає завдання виходу українського аудиту на міжнародний рівень. Якщо зараз українське підприємство хоче одержати кредит у іноземних банків (чи вийти на закордонний ринок цінних паперів), то воно змушене

проходити аудит у представництв солідних закордонних аудиторських фірм в Україні (чи у спільних фірм), причому, як правило, з попереднім складанням фінансової звітності за міжнародними стандартами. І перехід бухгалтерського обліку на міжнародні нормативи, і робота вітчизняних аудиторських фірм за всесвітньо визнаними нормативами – це необхідні умови включення українських аудиторських фірм у подібні процедури.

Ступінь наукової розробки проблеми. До проблеми удосконалення вітчизняного законодавства у сфері обліку й аудиту та адаптації його до міжнародних стандартів зверталися й інші економісти, наприклад І.Б. Стефанюк, Ф.Ф. Бутинець, Б.Ф. Усач та С.Б. Ільїна. Тому в період розвитку недержавного фінансового контролю слід акумулювати вітчизняні напрацювання із зарубіжним досвідом і застосовувати його з урахуванням конкретних національних інтересів. Вирішенню поставленої проблеми має допомогти як зарубіжна, так і вітчизняна література, яка містить досвід функціонування як західних так і вітчизняних аудиторських фірм.

Метою статті є дослідження можливості імплементації міжнародного законодавства щодо фінансового контролю й аудиторської діяльності в національне законодавство.

Виклад матеріалу. У нашій державі аудиторська діяльність регулюється Законом України „Про аудиторську діяльність” [2] та іншими нормативними актами. Проте у випадках, якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що містить цей Закон, то застосовуються правила міжнародного договору. Крім того, особливості проведення деяких видів аудиторської діяльності регулюються спеціальним законодавством. Сьогодні є багато міжнародних організацій, які розробляють єдині вимоги до аудиту, фінансового контролю. Актуальним є розгляд рішень, що прийняті Міжнародною організацією вищих контрольних органів, у яких сформульовані принципи фінансового контролю загалом, що повною мірою стосуються й аудиторської діяльності. Враховуючи глобальний та всеохоплюючий характер фінансів, процеси їх подальшої трансформації у зовнішньоторговельні відносини, у 1953 році було створено позаурядову організацію вищих контрольних органів – INTOSAI з метою вивчення і поширення досвіду контрольної практики. Сьогодні немає офіційного перекладу на українську мову INTOSAI та використання цього поняття. Хоча на сайті Рахункової палати України йдеться про таку назву цієї організації, як „Міжнародна організація Вищих органів контролю державних фінансів”, але, на нашу думку, адекватним перекладом є „Міжнародна організація вищих органів фінансового контролю”.

Стандарти INTOSAI з аудиту були затверджені Виконавчим комітетом Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю у жовтні 1991 року на засіданні у Вашингтоні. У передмові до цього документа зазначено, що термін „стандарти” слід розглядати по всьому тексту як синонім слова „директиви”, а пильнувати за їхнім виконанням мають національні вищі органи фінансового контролю [3, с. 17]. Одним із головних завдань INTOSAI є розробка загальних принципів фінансового контролю, що рекомендовані для застосування у практичній діяльності відповідних органів, та закріплення їх у національних законодавствах країн, які входять до даної організації. Хоча стандарти INTOSAI не мають обов’язкового характеру, вони

є свідченням досягнутого консенсусу вищих органів фінансового контролю усіх країн світу. У листопаді 1998 року Рахункову палату України прийнято до Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), яка об'єднує під егідою ООН рахункові палати та інші вищі контрольні органи. Крім того, за участю представників вищих контрольних органів 32 європейських держав у Мадриді, в листопаді 1990 року засновано Європейську організацію вищих органів фінансового контролю (EUORSAI), що сприяє, на нашу думку, вдосконаленню фінансово-бюджетного контролю.

Незважаючи на те, що системи фінансового контролю підприємств у різних країнах мають певні відмінності, в основі їх створення лежать стандартні організаційні підходи та понятійна база. Понятійна база фінансового контролю має ґрунтуватися на базових документах INTOSAI. Одним із чинників інтеграції є адаптація фінансового законодавства, яка передбачає реформування фінансово-правової системи та приведення її у відповідність до європейських норм та міжнародних стандартів. Механізм створення такої системи – це передусім використання досвіду багатовікової роботи органів контролю країн Європи, а також розробок вітчизняних науковців.

Дійсно, організація контролю є обов'язковим елементом управління громадськими фінансовими коштами, оскільки таке управління зумовлює відповідальність перед суспільством. Значення фінансового контролю в забезпеченні життєдіяльності держави зростає дедалі більше, про що наголошувалося у Лімській декларації керівних принципів аудиту державних фінансів (далі Лімська декларація) [4, с.56-65], прийнятій IX конгресом INTOSAI у жовтні 1977 року. Лімська декларація визначила, що контроль – це обов'язковий елемент управління суспільними фінансовими ресурсами. Він є невід'ємною частиною регулювання з метою виявлення відхилень від прийнятих стандартів і порушення принципів законності, економності і ефективності витрачання фінансових ресурсів. Для всіх демократичних країн Лімська декларація є своєрідною конституцією фінансового контролю.

На жаль, сьогодні чинне законодавство України не передбачає ряд положень, що знаходять своє відображення в законодавстві європейських держав і задекларовані в Лімській декларації. Так А.О. Монаєнко вважає, що необхідно конституційно закріпити гарантії незалежності вищих органів контролю за державними фінансами (далі ВОКДФ), визначити сферу їх повноважень та підконтрольних суб'єктів, проводити контроль за організаціями та іншими утвореннями, які одержують державну допомогу у вигляді державних субсидій (дотацій, субвенцій), законодавчо закріпити кваліфікаційні та інші вимоги, що повинні висуватися до службовців ВОКДФ, визначити форми фінансового контролю, його види (внутрішній та зовнішній) [5, с. 99-101]. Що стосується українського законодавства, то воно не має чітких норм, що визначають та розрізняють внутрішній і зовнішній контроль суб'єктів, які його здійснюють.

Дійсно, Лімська декларація передбачає організацію внутрішнього й зовнішнього контролю, а також визначає попередній контроль і контроль за фактом. Попередній контроль – це перевірка адміністративних і фінансових документів, яка здійснюється до одержання інформації про допущені порушення. Контроль за фактом – це перевірка, яка проводиться після одержання інформації про факт порушення. Проте, на нашу

думку, вона не повною мірою враховує відмінності в системах фінансового контролю, а також рівень його розвитку в окремих країнах. Тому, доречність даного розмежування є спірною, оскільки в більшості держав і в нашій, у тому числі, наявний поточний (оперативний) контроль.

Серед основних принципів фінансового контролю, зафіксованих у Лімській декларації, наведені такі: незалежність фінансового контролю як невід'ємного атрибута демократії й обов'язкового елемента управління фінансовими ресурсами; законодавче закріплення незалежності органів фінансового контролю; визначення необхідності здійснення попереднього контролю й контролю за фактичними результатами; наявність внутрішнього та зовнішнього контролю як обов'язкової умови існування фінансового контролю; гласність та відкритість діяльності контрольних органів з обов'язковою вимогою додержання комерційної та іншої таємниці, що захищається законом [4, с. 56-65].

В українському законодавстві принципи фінансового контролю знайшли відображення лише частково. Так, стаття 3 „Принципи здійснення контролю”, Закону України „Про Рахункову палату” [6] передбачає здійснення контролю на засадах законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості. Ряд положень Лімської декларації дістали подальше закріплення у національних законодавствах країн Європи, у тому числі й України. На основі Лімської декларації у 2001 році було прийнято Декларацію про загальні принципи діяльності вищих органів фінансового контролю держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав (далі Декларація про принципи). Згідно з Декларацією про принципи, діяльність вищих органів фінансового контролю базується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, компетентності, оперативності, доказовості, гласності, додержання професійної етики.

Аудит також здійснюється на підставі певних принципів. Так фундаментальними принципами аудиту, відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики є: чесність, об'єктивність, професійна компетентність та незалежна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка [7, с. 16-17].

На засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД 4 грудня 2004 року був прийнятий Модельний Закон „Про державний фінансовий контроль”, у якому визначені принципи організації і здійснення державного фінансового контролю: законність; об'єктивність; гласність при умові дотримання державної, комерційної і іншої таємниці, що охороняється законом; системність і плановість у діяльності органів державного фінансового контролю з метою найбільш повного охоплення контрольними заходами всіх напрямів фінансової діяльності держави.

Слід відзначити, що організація фінансового контролю та аудиту підприємств в зарубіжних країнах ґрунтується на загальних принципах, вироблених багаторічним досвідом, проте у кожній країні вона залежить від специфіки державного устрою та національних традицій. Враховуючи міжнародні документи, що стосуються фінансового контролю й аудиту та визначають принципи їх організації у національному законодавстві, зокрема у проектах Законів „Про фінансовий контроль”, „Про аудиторський фінансовий контроль”, доцільно чітко сформулювати принципи, що сприятиме ефективності та дієвості як фінансового контролю, так і аудиторського

фінансового контролю. Так, як ми вважаємо, що аудиторський фінансовий контроль підприємств є складовою фінансового контролю, то принципи їх організації і проведення мають бути ідентичними, зокрема: публічність, законність, об'єктивність, системність, компетентність, незалежність, оперативність, дотримання професійної етики.

Розробкою професійних вимог для аудиторів на міжнародному рівні займається декілька організацій, у тому числі й Міжнародна федерація бухгалтерів (International Federation of Accountants – IFAC), створена у 1977 році, її штаб-квартира знаходиться в США. Мета діяльності Міжнародної федерації бухгалтерів – служіння інтересам суспільства, вдосконалення бухгалтерської професії на міжнародному рівні та розвиток сильної міжнародної економіки за допомогою впровадження та додержання високоякісних професійних стандартів, міжнародного зближення національних стандартів та висловлювання з питань, що викликають широкий суспільний інтерес, де професійні знання найбільш вагомі [7, с. 5].

У сучасних умовах в IFAC входять 155 дійсних та асоційованих членів з 118 країн світу, що представляють понад 2,5 мільйона професійних бухгалтерів. Згідно з політикою IFAC, кожна країна має бути представлена тільки однією організацією, що визнана у цій країні як найбільш авторитетна чи визначена у законодавчому порядку. Але деякі країни, наприклад Великобританія, представлені в IFAC декількома професійними організаціями бухгалтерів. Жодна з інших бухгалтерських та професійних організацій у світі не має такої ж широкої міжнародної підтримки. Норми IFAC направлені на декілька сфер: міжнародні норми з аудиту; міжнародні практичні правила управлінського обліку; міжнародні норми з суспільного сектора. IFAC довгий час установлювала міжнародні норми аудиту, які нещодавно перейменовані у Стандарти аудиту. Проте, на нашу думку, звичайне перейменування навряд чи підвищить значимість зазначених документів. Потрібно працювати над удосконаленням положень стандартів, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню якості аудиторських послуг. Усю свою роботу з аудиту й обліку IFAC організує через свої комітети: Комітет з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості, Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерської освіти, Комітет з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів та Консультативну групу з питань відповідності, які працюють під наглядом Комітету з нагляду в інтересах міжнародної спільноти за професійними бухгалтерами.

Формування, видання і вдосконалення Стандартів здійснює Комітет із міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. Комітет розробляє міжнародні стандарти, які є основою ведення фінансового обліку в багатьох країнах. Вони носять рекомендаційний характер, обумовлюють загальні правила оцінки та подання інформації у фінансових звітах. Дана робота проводиться згідно з дорученням ради IFAC. Так Комітет з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості розробляє Міжнародні стандарти аудиту (далі МСА) та Міжнародні стандарти завдань з огляду, що стосуються аудиту та огляду історичних фінансових звітів, а також Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості, які стосуються завдань з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації. Рада IFAC також розробляє відповідні положення щодо практики, які є орієнтиром для створення

високоякісних стандартів аудиту. Вона встановлює стандарти та надає рекомендації для аудиторів. Аудит проводиться відповідно до міжнародних нормативів та міжнародних норм етики професій бухгалтерів, які затверджуються IFAC. Він спрямований на формування об'єктивної думки про систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності господарюючого суб'єкта.

У деяких країнах, наприклад, в Австрії, Бразилії, Нідерландах, Індії, міжнародні стандарти використовуються як база для розробки системи національних стандартів аудиту підприємств. А на Кіпрі, у Малайзії, Нігерії, на Фіджі міжнародні стандарти сприймаються як обов'язкові національні. У Великобританії, Ірландії, Канаді, США, Швеції та у багатьох інших, у яких є свої національні стандарти аудиту, досить наближені до міжнародних, – просто беруться до уваги професійними організаціями [1, с. 86]. Деякі провідні країни світу використовують власні, національні стандарти аудиту, а міжнародні стандарти професійної організації приймають лише до відома. У Росії розроблено 10 стандартів, що включають нормативи чотирьох видів. До них відносяться: загальні стандарти аудиту; робочі стандарти аудиту; стандарти звітності; специфічні стандарти для аудиту [8, с. 117]. Стандарти аудиту в самому широкому розумінні є основою до проведення аудиту на професійному рівні. Американський інститут присяжних бухгалтерів, Інститут внутрішніх аудиторів і Головне бухгалтерське управління сформулювали власні аудиторські стандарти для своїх членів [9, с. 4].

У 1995-1996 роках у нашій державі були прийняті тимчасові вітчизняні нормативи з аудиту підприємств. Починаючи з 1 січня 1999 року в Україні введено постійно діючі Національні нормативи аудиту (далі ННА). У 2003 році в якості національних стандартів в Україні впроваджено Міжнародні стандарти аудиту, що підлягають обов'язковому застосуванню аудиторами і аудиторськими фірмами.

Дещо більший інтерес, ніж на Заході, відмічає В.П. Пантелєєв, у нас можуть виявляти до стандартів, з яких керівництво клієнта, власники, потенційні інвестори, аналітичні фірми, засоби масової інформації, майбутні аудитори тощо можуть дізнатися, що чекати від аудиту й аудиторів. Усі вони в умовах масових фінансових скандалів в Україні, минулих і майбутніх, будуть зацікавлені в уточненні можливостей аудиту при перевірках достовірності фінансової звітності та з'ясуванні процедур його проведення [1, с. 83]. Тому Україні необхідно створити значний масив законів, заснованих на міжнародних принципах та стандартах, які раніше в практиці нашої держави не використовувалися, при їх розробленні необхідно знайти оптимальне співвідношення між вимогами ЄС та досвідом української школи права. Наслідуючи нормативи, українські аудитори мають можливість суттєво наблизитися за характером і якістю своєї роботи до загальноновизнаних у світі вимог. У зв'язку з використанням термінології стандартів аудиторів Міжнародної федерації дипломованих бухгалтерів, можуть бути розбіжності з термінами чинного законодавства України.

Одним із напрямків удосконалення аудиторського контролю підприємств в Україні, як зазначають науковці [10, с. 54; 11, с. 118], є прискорення розробки якісної цілісної системи національних стандартів аудиту підприємств, базою для створення якої можуть бути Міжнародні нормативи аудиту та супутніх робіт.

Висновки. Враховуючи викладене вище, хочемо зазначити, що Україна в своєму поступальному розвитку прямує до ринкової економіки. Поряд із державним контролем підприємств з'явився новий вид фінансового контролю – аудиторський, при проведенні якого необхідно застосувати міжнародні та національні норми аудиту (стандартів), що, у свою чергу, сприятиме поліпшенню якості контролю та активізації діяльності суб'єктів аудиторської діяльності. У той же час, відсутність комплексного нормативного акту, Закону України „Про фінансовий контроль”, який би ґрунтувався на міжнародному законодавстві, не сприяє ефективності самого фінансового контролю підприємств, а отже й аудиторській діяльності.

Список використаних джерел:

1. Пантелєєв В.П. Аудит: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / В.П. Пантелєєв. – К.: Професіонал, 2008. – 397 с. (М-во освіти і науки України, Київський ін-т інвестиційного менеджменту).
2. Про аудиторську діяльність: закон України від 22.04. 1993 р. № 3125-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №23. – Ст. 243. (зі змінами).
3. Стефанюк І.Б. Застосування термінології стандартів аудиту INTOSAI у вітчизняній системі державного фінансового контролю / І.Б. Стефанюк // Фінанси України . – 2006. – № 8. – С. 17-20.
4. Лимская декларация руководящих принципов контроля // Контроллинг. – 1991. – № 1. – С. 56–65.
5. Монаєнко А.О. Правові основи державного фінансового контролю: навч. посіб. / А.О. Монаєнко. – Запоріжжя. КРУ. – 2008. – 152 с.
6. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360.
7. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2007 р. / пер. з англ. мови О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе, Л.Й. Юрківська, С.О. Куликов. – К.: ТОВ „ІАМЦ АУ „СТАТУС”, 2007. – 1172 с.
8. Ільїна С.Б. Основи аудиту: навчально-практичний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Світлана Ільїна. – К.: Кондор, 2006. – 377 с.
9. Аудит Монтгомери = Montgomery's AUDITING: учебное пособие / Филип Дефлиз, Генри Дженик, Винсент О'Рейлли, Маррей Хирш; Пер. с англ. под ред. Я.В.Соколова. – М.: Аудит: ЮНИТИ, 1997. – 541 с.
10. Дорош Н.І. Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шляхи вдосконалення / Н.І. Дорош // Фінанси України. – 1998. – № 1. – С. 47–55.
11. Финанси: навчальний посібник / В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, Р.І. Чуй – 2-ге вид., – К.: Знання, 2008. – 247 с.

References:

1. Pantelyeyev V.P. Audyт: navchal'nyy posibnyk [dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv] / V.P. Pantelyeyev. – K.: Profesional, 2008. – 397 s. (M-vo osvity i nauky Ukrayiny, Kyuyivs'kyu in-t investytsiynoho menedzhmentu).
2. Pro audytors'ku diyal'nist': zakon Ukrayiny vid 22.04. 1993 r. # 3125-XII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – 1993. – #23. – St. 243. (zi zminamy).
3. Stefanyuk I.B. Zastosuvannya terminolohiyi standartiv audytu INTOSAI u vitchyznyaniy systemi derzhavnoho finansovoho kontrolyu / I.B. Stefanyuk // Finansy Ukrayiny . – 2006. – # 8. – S. 17-20.
4. Lymskaya deklaratsyya rukovodyashchykh pryntsypov kontrolya // Kontrollynh. – 1991. – # 1. – S. 56–65.
5. Monayenko A.O. Pravovi osnovy derzhavnoho finansovoho kontrolyu: navch. posib. / A.O. Monayenko. – Zaporizhzhya. KRU. – 2008. – 152 s.
6. Pro Rakhunkovu palatu: Zakon Ukrayiny vid 2 lypnya 2015 roku # 576-VIII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – 2015. – # 36. – St. 360.
7. Mizhnarodni standarty audytu, nadannya vpevnenosti ta etyky: Vydannya 2007 r. / per. z anhl. movy O.V. Selez'n'ov, O.L. Ol'khovikova, O.V. Hyk, T.Ts. Sharashydzhe, L.Y. Yurkivs'ka, S.O. Kulykov. – K.: TOV „IAMT's AU „STATUS”, 2007. – 1172 s.
8. Il'yina S.B. Osnovy audytu: navchal'no-praktychnyy posibnyk [dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv] / Svitlana Il'yina. – K.: Kondor, 2006. – 377 s.

9. Audyt Monthomery = Montgomery's AUDITING: uchebnoe posobyе / Fylyp Deflyz, Henry Dzhenyk, Vynsent O"Reylly, Marrey Khyrsh; Per. s anhl. pod red. Ya.V.Sokolova. – M.: Audyt: YuNYTY, 1997. – 541 s.
10. Dorosh N.I. Derzhavnyy finansovyy kontrol': zarubizhnyy dosvid i shlyakhy vdoskonalennya / N.I. Dorosh // Finansy Ukrayiny. – 1998. – # 1. – S. 47–55.
11. Fynansy: navchal'nyy posibnyk / V.S. Zahors'kyu, O.D. Vovchak, I.H. Blahun, R.I. Chuy – 2-he vyd., – K.: Znannya, 2008. – 247 s.

Рецензент: доктор юридичних наук Подоляка А.М.

УДК 351.9

Хомов С.М.,

здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ

ГРОМАДСЬКА АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті розглянуто одну із форм громадського контролю за нормотворчою діяльністю Державної фіскальної служби України – процедуру проведення громадської антикорупційної експертизи чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів. Визначено суб'єктів та окреслено етапи проведення громадської антикорупційної експертизи. Вказано, що громадська антикорупційна експертиза чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів є самостійним інститутом антикорупційної політики, ефективним механізмом суспільного контролю за правотворчою діяльністю Державної фіскальної служби України.

Ключові слова: Державна фіскальна служба України, антикорупційна експертиза, громадська антикорупційна експертиза, громадський контроль, корупція.

Хомов С.М.,

соискатель Харьковского национального
университета внутренних дел

ОБЩЕСТВЕННАЯ АНТИКОРРУПЦИОННАЯ ЭКСПЕРТИЗА КАК СРЕДСТВО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ КОРРУПЦИИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИСКАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

В статье рассмотрена одна из форм общественного контроля над нормотворческой деятельностью Государственной фискальной службы Украины – процедура проведения общественной антикоррупционной экспертизы действующих нормативно-правовых актов и проектов нормативно-правовых актов. Определены субъекты и этапы проведения общественной антикоррупционной экспертизы. Отмечено, что общественная антикоррупционная экспертиза действующих нормативно-правовых актов и проектов нормативно-правовых актов является самостоятельным институтом антикоррупционной политики, эффективным механизмом общественного контроля над правотворческой деятельностью Государственной фискальной службы Украины.

Ключевые слова: Государственная фискальная служба Украины, антикоррупционная экспертиза, общественная антикоррупционная экспертиза, общественный контроль, коррупция.

Homov S.M.,

applicant of Kharkiv National University of Internal Affairs

PUBLIC ANTI-CORRUPTION EXPERTISE AS A MEAN OF PREVENTING CORRUPTION WITHIN THE ACTIVITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

One of the forms of public control over the legislative activity of the State Fiscal Service of Ukraine – the procedure of conducting public anti-corruption expertise of the current regulatory acts and the drafts of regulatory acts are considered in the article.